

USNESENÍ

Krajský soud v Brně rozhodl samosoudcem Mgr. Lenkou Zapletalovou ve věci
obchodní společnosti **[PO1]**, IČO XXXX
se sídlem XXXX
zastoupená opatrovníkem Mgr. Z. L., advokátem,
se sídlem XXXX

o zrušení obchodní společnosti s likvidací a jmenování likvidátora

takto:

- I. Soud zrušuje obchodní společnost [PO1], IČO XXXX, se sídlem XXXX, zapsanou v obchodním rejstříku Krajského soudu v Brně v oddílu C, číslo vložky XXXX, s likvidací.**
- II. Soud jmenuje likvidátorem obchodní společnosti [PO1], IČO XXXX, se sídlem XXXX, pana Ing. L. N., narozeného XXXX, se sídlem XXXX, IČO XXXX.**
- III. Obchodní společnost [PO1], IČO XXXX, se sídlem XXXX je povinna zaplatit soudní poplatek ve výši 2 000 Kč do 3 dnů od právní moci tohoto usnesení.**
- IV. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.**

Odůvodnění:

1. Krajský soud v Brně usnesením č.j. 36 Cm 115/2020-6, vydaným dne 12. 11. 2020, které nabylo právní moci ve výroku I., II. a III. dne 12. 12. 2020 a ve výroku IV. dne 29. 12. 2020, zahájil řízení o zrušení společnosti [PO1], IČO XXXX, se sídlem XXXX s likvidací a jmenování likvidátora společnosti, z důvodů nastalých v souvislosti s úmrtím dne XXXX pana M. S., narozeného XXXX, který byl jediným jednatelem uvedené společnosti, která tak již nemá statutární orgán, který by za ni mohl jednat. Soud uvedeným usnesením také dotčené obchodní korporaci ustanovil pro toto řízení procesního opatrovníka podle § 29, odst. 2 o. s. ř., aby zde byla osoba oprávněná zastupovat [PO1].
2. S ohledem na skutečnost, že zemřelý Mgr. M. S. byl současně jediným společníkem [PO1], nemá tato společnost již ani společníka, neboť 100% obchodní podíl ve společnosti se stal uvolněným obchodním podílem ve smyslu § 212 zákona č. 90/2012 Sb., o obchodních společnostech a družstvech (zákon o obchodních korporacích) – dále jen ZOK.
3. Provedeným šetřením soudu bylo zjištěno z usnesení č.j. 26 D 754/2014-641, vydaným Obvodním soudem pro Prahu 6 v řízení o dědictví po M. S. dne 6. 2. 2018, jež nabylo právní moci dne 20. 3. 2018, že byla nařízena likvidace dědictví, neboť bylo zjištěno, že dědictví je předlužené a dědici, kterými byli pozůstalá matka Mgr. V. P. a pozůstalý otec Ing. L. S., dědictví odmítli. Z usnesení Obvodního soudu pro Prahu 6 č.j. 26 D 754/2014-773, vydaným dne 8. 8. 2022, které nabylo právní moci dne 15. 4. 2023, bylo zjištěno, že obvyklá cena 100% obchodního podílu ve vlastnictví zůstavitele byla shledána ve výši 0 Kč, přičemž právo na vypořádací podíl ve společnosti [PO1] připadlo s účinností ke dni 25. 11. 2013 státu – České republice, zastoupené Úřadem pro zastupování státu ve věcech majetkových, IČO 69797111, sídlem Rašínovo nábřeží 390/42, 128 00 Praha 2, Nové Město s tím, že s ohledem na stav společnosti lze předpokládat, že i vypořádací podíl je nulové hodnoty.

4. Podle § 212, odst. 1 ZOK *podíl společníka, jehož účast za trvání společnosti zanikla bez právního nástupce, se považuje za uvolněný podíl.*
5. V odst. 3 uvedeného ustanovení se uvádí, že *práva a povinnosti spojené s uvolněným podílem nelze vykonávat.*
6. Podle § 213, odst. 1 ZOK *Společnost jako zástupce prodá uvolněný podíl, ledaže je podíl nepřevoditelný nebo to vylučuje společenská smlouva, nejméně za přiměřenou cenu bez zbytečného odkladu. Společníci mají předkupní právo k prodávanému uvolněnému podílu. Využije-li předkupní právo více společníků, rozdělí se uvolněný podíl mezi tyto společníky podle poměru jejich podílů.*
7. Dle § 213, odst. 2 ZOK *Výtěžek z prodeje tvoří vypořádací podíl a společnost ho bez zbytečného odkladu po prodeji vyplatí oprávněné osobě.*
8. Podle § 214, odst. 1 ZOK *Nepodaří-li se uvolněný podíl prodat ve lhůtě 3 měsíců, určí se výše vypořádacího podílu a jeho splatnost podle § 36. Podle § 36 se určí výše vypořádacího podílu a jeho splatnost také v případě, že je podíl nepřevoditelný, nebo určí-li to společenská smlouva.*
V odst. 2 tohoto ustanovení se uvádí, že *Jsou-li pro to důvody zvláštního zřetele hodné, lze lhůtu podle odstavce 1 prodloužit dohodou mezi společností a společníkem, jehož účast zanikla, nebo jeho právním nástupcem až o 1 rok.*
9. Podle § 215, odst. 1 ZOK *Bez zbytečného odkladu poté, co je nebo mohla být zjištěna výše vypořádacího podílu podle § 214, rozhodne společnost o přechodu uvolněného podílu nejméně za protiplnění ve výši vyplaceného vypořádacího podílu na zbývající společníky poměrně podle jejich podílů, na některé společníky nebo jen na jednoho z nich, jinak sníží základní kapitál o vklad společníka, jehož účast ve společnosti zanikla; nesplní-li společnost tuto povinnost, soud ji i bez návrhu zruší a nařídí její likvidaci. Tato rozhodnutí náleží do působnosti valné hromady.*
V odst. 2 tohoto ustanovení se uvádí, že *Stanou-li se všechny podíly uvolněnými, může společnost rozhodnout, že vlastnické právo k těmto podílům přechází na společnost. Rozhodnutí náleží do působnosti jednatele a má formu veřejné listiny; tvoří-li jednatel kolektivní orgán, rozhodnutí se osvědčuje veřejnou listinou.*
a v odst. 3 že *Rozhodnutím podle odstavce 1 přechází vlastnické právo k podílu na společníky a rozhodnutím podle odstavce 2 na společnost.*
10. V tomto případě vznikl uvolněný podíl ve výši 100 %, který náležel panu M. S. tak, že jeho účast ve společnosti [PO1] zanikla za trvání společnosti v důsledku jeho úmrtí bez právního nástupce. S ohledem na skutečnost, že pan M. S. byl nejen jediným společníkem předmětné s.r.o., ale současně i jejím jediným jednatelem, jehož funkce tedy také zanikla, nebylo možné naplnit zákonem předvídaný postup pro řešení takto vzniklé situace, upravený výše citovanými ustanoveními ZOK, neboť zde nebyl nikdo, kdo by rozhodl v působnosti valné hromady dle § 215, odst. 1 ZOK, ani pro absenci statutárního orgánu - jednatele nebylo možné rozhodnout v souladu s § 215, odst. 1 ZOK o přechodu vlastnictví k uvolněnému podílu na společnost.
11. Obchodní společnost [PO1] tím, že nemá žádný statutární orgán, jehož prostřednictvím by mohla jednat navenek, nesplňuje předpoklady vyžadované pro vznik právnické osoby zákonem, mezi něž zejména patří název, sídlo, předmět činnosti a statutární orgán, jak to stanoví § 123 odst. 1 občanského zákoníku. [PO1] nyní také nemá žádného společníka, přičemž mezi obligatorní předpoklady, jenž jsou vyžadovány zákonem pro vznik všech právnických osob, je nutno zahrnout i zakladatelské právní jednání, vykonávané při zakládání společnosti s ručením omezeným zakladateli, tedy osobami, které uzavřely společenskou smlouvu a v případě jediného zakladatele zakladatelskou listinu. Zakladatelé se po vzniku společnosti zápisem do obchodního rejstříku stávají jejími prvními společníky. Je tedy zjevné, že i tehdy, pokud společnost nemá žádného společníka, nesplňuje předpoklady vyžadované pro její vznik zákonem.

12. Podle § 172, odst. 1 písm. b) občanského zákoníku *soud na návrh toho, kdo na tom osvědčí právní zájem, nebo i bez návrhu, zruší právnickou osobu a nařídí její likvidaci, jestliže již nadále nesplňuje předpoklady vyžadované pro vznik právnické osoby zákonem.*
13. Dle § 172, odst. 2 občanského zákoníku *umožňuje-li zákon soudu zrušit právnickou osobu z důvodu, který lze odstranit, soud jí před vydáním rozhodnutí stanoví přiměřenou lhůtu k odstranění nedostatků.*
14. V usnesení č.j. č.j. 36 Cm 115/2020-6 soud stanovil společnosti [PO1] k odstranění předmětného nedostatku, pro jehož existenci je vedeno toto řízení, dodatečnou lhůtu v délce 30 dnů od doručení uvedeného usnesení, ve které by ještě mohly být důsledky tohoto řízení zvráceny. Současně byla předmětná společnost poučena o tom, že pokud k odstranění nedostatku nedojde ani podle této poslední výzvy soudu, bude společnost soudem zrušena s likvidací a soud jí jmenuje likvidátora dle § 191, odst. 1, věty druhé občanského zákoníku. Uvedené usnesení bylo řádně doručeno opatrovníkovi společnosti dne 2. 12. 2020.
15. Opatrovník společnosti v podání doručeném soudu dne 21. 12. 2020 sdělil, že kontaktoval potenciální dědice po panu M. S., a to paní Mgr. V. P. a pana Ing. L. S., kteří opatrovníkovi sdělili, že dědictví odmítli a o pokračování v činnosti společnosti nemají zájem. Opatrovník navrhl, aby soud rozhodl o případném zrušení společnosti až poté, co bude postaveno najisto, jaký je výsledek dědického řízení a zda skutečně pan M. S. zemřel bez právního nástupce, případně, že žádný z právních nástupců nemá zájem o vstup do společnosti.
16. Řízení o zrušení právnické osoby a nařízení její likvidace patří dle § 85 zákona č. 292/2013 Sb., o zvláštních řízeních soudních (dále jen z.ř.s.) mezi řízení ve statusové věci, která mohou být rozhodnuta v souladu § 19 z.ř.s. bez jednání; jednání by bylo nařízeno jen v případě, kdy by bylo prováděno dokazování (§ 89, odst. 1 z.ř.s.). Tato věc mohla být rozhodnuta na základě uvedených zjištění soudu, neboť nebyly shledány důvodné pochybnosti o těchto, tudíž nebylo potřebné provádět dokazování, ani nařizovat ústní jednání.
17. Podle § 191, odst. 1 občanského zákoníku *Právnické osobě, která vstoupila do likvidace, aniž byl povolán likvidátor podle § 189, jmenuje likvidátora soud, a to i bez návrhu. Soud jmenuje likvidátora i v případě, že sám rozhodl o zrušení právnické osoby.*
18. Dle § 191, odst. 3 občanského zákoníku *Nebyl-li podán jiný návrh či nelze-li návrhu vyhovět, může soud při postupu podle odstavce 1 nebo 2 likvidátorem jmenovat i bez jeho souhlasu člena statutárního orgánu. Takový likvidátor nemůže ze své funkce odstoupit. Může však navrhnout soudu, aby ho funkce zprostil, prokáže-li, že na něm nelze spravedlivě požadovat, aby funkci vykonával.*
19. Podle § 191, odst. 4 občanského zákoníku nelze-li likvidátora jmenovat ani podle odstavce 3, jmenuje ho soud z osob zapsaných do seznamu insolvenčních správců.
20. V souladu s výše citovanou úpravou § 191 občanského zákoníku soud, když nebyl podán žádný jiný návrh, tak pro zajištění řádného a efektivního průběhu likvidace zrušené obchodní korporace [PO1] jmenoval likvidátorem pana Ing. L. N., narozeného XXXX, se sídlem XXXX, IČO XXXX, který je osobou, zapsanou v seznamu insolvenčních správců, vedeným Ministerstvem spravedlnosti ČR.
21. Likvidátor, specifikovaný ve výroku II. tohoto usnesení, kterým bylo o jeho jmenování dle § 191, odst. 1 občanského zákoníku rozhodnuto, se tímto rozhodnutím také stává účastníkem tohoto řízení.
22. Likvidátor se také stává zvláštním orgánem (sui generis) zrušené společnosti a v souladu s § 193 občanského zákoníku (podle něhož *Likvidátor nabývá působnosti statutárního orgánu okamžikem svého povolání. Za řádný výkon funkce likvidátor odpovídá stejně jako člen statutárního orgánu.*) na něj přechází zejména tzv. vnější jednateelská, resp. zástupčí oprávnění, spočívající v oprávnění jednat navenek vůči třetím osobám, ale může činit i právní jednání vůči členům a orgánům samotné zrušené a likvidované právnické osoby, a to v rozsahu, určeném v ustanoveních o

likvidaci, zejména v § 196 občanského zákoníku (který v odst. 1 uvádí, že *činnost likvidátora může sledovat jen účel, jaký odpovídá povaze a cíli likvidace*) a v § 187 občanského zákoníku (dle jehož odst. 1. *účelem likvidace je vypořádat majetek zrušené právnické osoby (likvidační podstatu), vyrovnat dluhy věřitelům a naložit s čistým majetkovým zůstatkem, jenž vyplyne z likvidace (s likvidačním zůstatkem), podle zákona.*) Právní jednání i procesní úkony v rámci likvidace tak likvidátor činí přímo za likvidovanou právnickou osobu. Třetí osoby mají povinnost poskytnout likvidátorovi potřebnou součinnost, tak jak stanoví § 192 občanského zákoníku, který uvádí *Jmenoval-li likvidátora soud, poskytnou třetí osoby likvidátorovi součinnost ve stejném rozsahu, v jakém jsou povinny poskytnout ji insolvenčnímu správci.*

23. K výroku II. soud pro úplnost dodává, že vycházel ze závěrů Nejvyššího soudu ČR, uvedených ve věci sp. zn. 27 Cdo 2916/2018 ze dne 15. 4. 2020 (kde se uvádí, že „*Osobu zapsanou do seznamu insolvenčních správců proto soud (za podmínky stanovené v § 191 odst. 4 o. z.) jmenuje likvidátorem, aniž by bylo nutné, aby s tím tato osoba vyslovila ad hoc souhlas. Ani likvidátor jmenovaný z řad insolvenčních správců nemůže z funkce likvidátora odstoupit, může však (stejně jako člen statutárního orgánu) navrhnout soudu, aby ho funkce zprostil, prokáže-li, že na něm nelze spravedlivě požadovat, aby funkci vykonával.*“), podpořených i názorem Ústavního soudu, obsaženým v jeho usnesení sp. zn. II. ÚS 1519/20 ze dne 9. 6. 2020 (v němž Ústavní soud konstatoval, že „*Byť i v citovaném ustanovení § 191 odst. 4 o. z. není výslovně uvedeno, že insolvenční správce může být ustanoven soudem likvidátorem i přes svůj nesouhlas, výklad provedený Nejvyšším soudem vycházející ze systematiky zákona, legislativního vývoje i z účelu příslušné právní úpravy nelze sbledat rozporným s čl. 2 odst. 3 Listiny a čl. 2 odst. 4 Ústavy.*“), z nichž má za to, že pro jmenování daného likvidátora, který je osobou, zapsanou v seznamu insolvenčních správců, nebylo potřebné, aby s tímto pan Ing. L. N. vyslovil souhlas.
24. Podle § 195 občanského zákoníku *odměnu a způsob její výplaty určuje likvidátorovi ten, kdo jej povolal.* Způsob určení odměny a výpočet náhrady hotových výdajů likvidátora, jmenovaného soudem, upravuje nařízení vlády č. 351/2013 Sb. Vynaložené hotové výdaje, jejichž náhradu likvidátor bude požadovat, musí být jednoznačně odůvodněny, konkrétně specifikovány a řádně doloženy.
25. K posuzování účelnosti vynaložení hotových výdajů ve smyslu § 9, odst. 2 nařízení vlády č. 351/2013 Sb., v návaznosti na aktuální judikaturu Vrchního soudu v Olomouci (např. usnesení ve věci sp. zn. 8 Cmo 84/2020 a 5 Cmo 42/2020), je nutno upozornit, že základní povinností likvidátora po jmenování do funkce je co nejrychleji zjistit stav majetku likvidovaného subjektu, protože oznámení o vstupu do likvidace dle § 198 občanského zákoníku je vhodné zveřejnit teprve až po zjištění, že existuje majetek pro splnění účelu likvidace, vymezeného v § 187, odst. 1 občanského zákoníku. Pokud likvidátor zjistí, že likvidovaný subjekt nemá žádný skutečný ani potencionální majetek, z něhož by mohli být uspokojeni případní věřitelé likvidovaného subjektu, pak je z hlediska hospodárnosti na místě postup ve smyslu § 82 zákona č. 304/2013 Sb., o veřejných rejstřících právnických a fyzických osob a o evidenci svěrenských fondů, tedy využití institutu tzv. přímého výmazu subjektu, zapsaného ve veřejném rejstříku. V takových případech pak nelze považovat za účelně vynaložené zejména výdaje za zveřejnění inzerátu o vstupu do likvidace v Obchodním věstníku či náklady za daňové a účetní poradenství.
26. Jmenovanému likvidátorovi, k zajištění řádného a efektivního výkonu jeho funkce, soud v návaznosti na § 9, odst. 1 nařízení vlády č. 351/2013 Sb. uděluje, ve smyslu ust. § 30 vyhlášky Min. spravedlnosti č. 37/1992 Sb., o jednacím řádu pro okresní a krajské soudy, souhlas s využitím osobního motorového vozidla pro účelné úkony související s likvidací společnosti
27. Výrok III. usnesení, kterým byla uložena povinnost k úhradě soudního poplatku, vychází z § 2, odst. 1, písm. e) zákona č. 549/1991 Sb., o soudních poplatcích (dále jen zákon o SP), podle něhož *poplatníky poplatku za řízení před soudem prvního stupně jsou právnická osoba v řízení zahájeném bez návrhu, ve kterém soud rozhodl o zrušení nebo likvidaci právnické osoby nebo o jmenování likvidátora právnické osoby* a jeho splatnost je upravena v § 4, odst. 1, písm. j) zákona o SP (*jde-li o poplatek za řízení, vzniká poplatková povinnost v ostatních případech uložení povinnosti zaplatit poplatek v souvislosti s*

*rozhodnutím soudu o věci samé) a v § 7, odst. 1, věty druhé zákona o SP (vzniká-li poplatková povinnost způsobem uvedeným v § 4 odst. 1 písm. e) až j), je poplatek splatný do 3 dnů od právní moci rozhodnutí, kterým byla povinnost poplatek zaplatit uložena nebo jímž byl schválen smír, nestanoví-li rozhodnutí o schválení smíru splatnost delší). Výše poplatku byla stanovena dle položky 4, bod 1, písm. c) Sazebníku poplatků zákona o SP, kde se uvádí, že *Za návrh na zahájení občanského soudního řízení, jehož předmětem není peněžité plnění v ostatních případech, není-li dále stanoveno jinak 2 000 Kč.* Soudní poplatek lze zaplatit na účet tohoto soudu č. 3703-5720621/0710 (pod KS 1148 a VS 3622011520), vedený u České národní banky, pobočka Brno nebo kolkovými známkami vydanými Ministerstvem financí České republiky, anebo jej lze složit v hotovosti na pokladně tohoto soudu, případně i zaplatit na pokladně v bance a v tom případě je nutné zaslat opis pokladní stvrzenky účtárně Krajského soudu v Brně, pracoviště Husova.*

28. Ve výroku IV bylo rozhodnuto o náhradě nákladů řízení podle § 23 z.ř.s., podle něhož *Bylo-li možné zahájit řízení i bez návrhu a v řízení ve statusových věcech manželských a partnerských, nemá žádný z účastníků právo na náhradu nákladů řízení podle výsledku řízení. Náhradu nákladů řízení lze přiznat, odůvodňují-li to okolnosti případu.*

Poučení:

Proti tomuto usnesení lze podat odvolání do 15 dnů ode dne jeho doručení, k Vrchnímu soudu v Olomouci, prostřednictvím Krajského soudu v Brně.

Nesplní-li společnost povinnost uloženou ve III. výroku usnesení, bude její splnění vymáháno.

Brno 26. dubna 2023

Mgr. Lenka Zapletalová v.r.
samosoudce